

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ СТАРА ЗАГОРА ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

През 2022 г. в област Стара Загора са приключили делата за 1 557 извършени **престъпления**. От тях 598 са завършили с ефективно осъждане, 686 - с условно осъждане, 24 - с оправдаване, 10 - с прекратяване и 239 - с освобождаване от наказание.

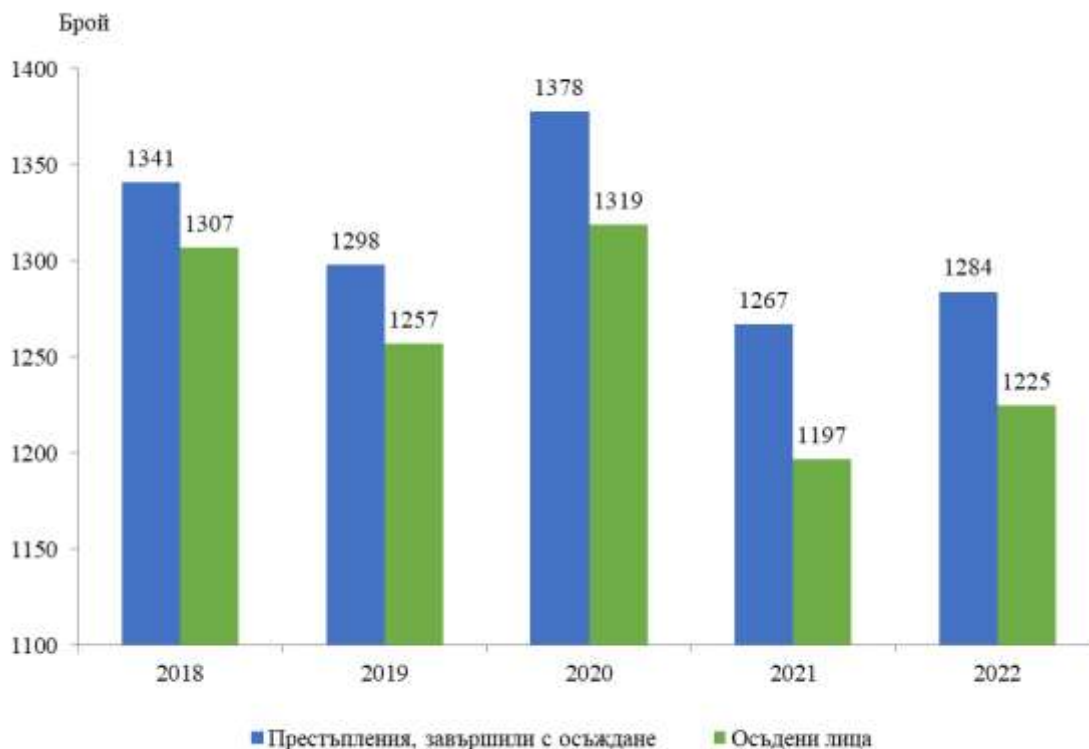
С осъдителни присъди (ефективни и условни) са приключили делата за 1 284 извършени престъпления.

През 2022 г. в област Стара Загора **обвиняеми** са били 1 503 лица, от които:

- с ефективна осъдителна присъда са приключили делата на 557 лица, или 37.1% от общия брой на обвиняемите;
- условно осъдени са 668 лица (44.4%);
- освободени от наказателна отговорност са 249 лица (16.6%);
- оправдани са 18 обвиняеми лица (1.2%);
- прекратени са делата на 11 лица (0.7%).

Броят на **осъдените лица с влезли в сила присъди** през 2022 г. е 1 225. Осъдените непълнолетни лица (14 - 17 години) са 59, или 4.8% от всички осъдени.

Фиг. 1. Престъпления, завършили с осъждане и осъдени лица в област Стара Загора през периода 2018 - 2022 година

Престъпления, завършили с осъждане и осъдени лица по глави от Наказателния кодекс (НК) и някои видове престъпления

През 2022 г. най-голям е броят и съответно относителният дял на **общоопасните престъпления**¹ - 592, или 46.1% от общия брой на наказателните престъпления. Осъдените за извършването на този вид престъпления са 529, или 43.2% от общия брой на осъдените лица.

На второ място в структурата на престъпленията, завършили с осъждане в област Стара Загора през 2022 г., са тези **против собствеността**². С осъдителна присъда са приключили делата за 339 извършени престъпления (26.4% от всички престъпления, завършили с осъждане). Осъдени са 375 лица, или 30.6% от общия брой на осъдените през 2022 година.

През 2022 г. в област Стара Загора са наказани 94 **престъпления против личността**³ (7.3% от всички престъпления, завършили с осъждане). За извършването им са осъдени 79 лица, или 6.4% от общия брой на лицата с влезли в сила присъди през годината.

Осъдени лица за други видове престъпления

През 2022 г. в област Стара Загора са осъдени за извършването на:

- престъпления против брака, семейството и младежта - 68 лица;
- престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции⁴ - 63 лица;
- престъпления против стопанството - 41 лица;
- документни престъпления - 30 лица;
- престъпления против реда и общественото спокойствие - 30 лица;
- престъпления против правата на гражданите - 9 лица;
- престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи - 1 лице.

Осъдени лица по пол и възраст

Разпределението на осъдените през 2022 г. лица в област Стара Загора по пол и възраст е следното:

- Броят на осъдените мъже е 1 110, или 90.6% от общия брой на осъдените лица. С най-висок брой и относителен дял са мъжете с влязла в сила присъда във възрастовата група 30 - 39 години - 28.8% от общия брой на осъдените мъже.
- Осъдените жени са 115 (9.4%), като най-голям е дялът им във възрастовата група 30 - 39 години - 33.0% от общия брой на осъдените жени.

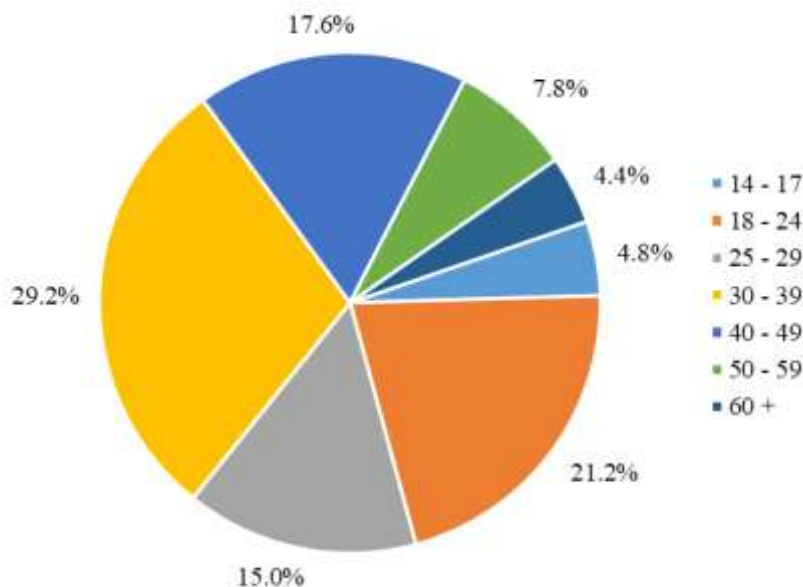
¹ Включват престъпления, извършени по общоопасен начин или с общоопасни средства, по транспорта и съобщенията, против народното здраве и околната среда, при използването на атомната енергия за мирни цели и други.

² Включват: кражба и грабеж на имущество, присвояване, измама, изнудване, вещно укривателство, унищожаване и повреждане на имущество, злоупотреба на доверие.

³ Включват убийства, телесни повреди, отвличане и противозаконно лишаване от свобода, принуда, обида и клевета, разврат и трафик на хора.

⁴ Включват престъпления против реда на управлението, престъпления по служба, против правосъдието и подкуп.

Фиг. 2. Структура на осъдените лица в област Стара Загора през 2022 г. по възрастови групи

Осъдени лица по наложени наказания

В структурата на осъдените лица по наложени наказания най-голям е относителният дял на *лишените от свобода*. През 2022 г. в област Стара Загора те са 970, или 79.2% от общия брой на осъдените лица. Най-висок е относителният дял на лишените от свобода за срок от 6 месеца до 1 година (48.5% от всички осъдени на лишаване от свобода), следвани от лишените от свобода за срок до 6 месеца - 32.1% (табл. 1).

1. Осъдени на лишаване от свобода в област Стара Загора през 2022 година

Осъдени лица с наложено наказание „лишаване от свобода“	Брой	Структура - %
Общо	970	100.0
До 6 месеца	311	32.1
От 6 месеца до 1 година	470	48.5
От 1 до 3 години	170	17.5
От 3 до 4 години	8	0.8
От 4 до 5 години	3	0.3
От 5 до 10 години	4	0.4
От 10 до 15 години	3	0.3
От 15 до 20 години	1	0.1

Наказанието пробация е наложено на 162 лица (13.2% от всички осъдени), глоба - на 91 лица (7.4%), а обществено порицание - на 2 лица (0.2%).

Методологични бележки

Статистическото изследване на престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди осигурява информация на базата на годишни данни, получавани от районните, окръжните и военните съдилища и от Специализирания наказателен съд.

Обект на наблюдение е дейността на районните, окръжните, военните съдилища и на Специализирания наказателен съд по наказателните дела от общ, частен и административен характер. Съгласно Закона за съдебната власт (изм. и доп. ДВ. бр.32 от 26 Април 2022г.) Специализираният наказателен съд (СпНС) е закрит. Първоинстанционните наказателни дела пред СпНС, по които е проведено разпоредително заседание, стават подсъдни на Софийския градски съд и разглеждането им продължава от съдебния състав, провел заседанието. Съдиите от съдебните състави, които не са преназначени в Софийския градски съд, се командироваат за участие в разглеждането на делата до приключването на производствата по тях.

Единици на наблюдение са престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди в рамките на отчетната година.

В броя на престъпленията, завършили с осъждане, се включват всички престъпления, за които наказателните дела са завършили с условна или ефективна присъда, независимо от броя на извършителите.

Престъпление, извършено от повече от едно лице (в съучастие), се отчита за завършило с осъждане, когато поне едно от обвиняемите лица е осъдено ефективно или условно. В случай, че дело приключи с оправдателна присъда за всички лица, извършители на престъплението, то се отчита за завършило с оправдаване. Престъпление се отчита за завършило с прекратяване, когато спрямо извършителя или всички извършители делото е прекратено.

В броя на обвиняемите лица се включват ефективно осъдените, условно осъдените, оправданите, освободените от наказание и лицата, на които делата са прекратени.

В броя на осъдените лица се включват всички осъдени лица, на които с влязла в сила присъда им е наложено ефективно или условно наказание.

Когато няколко лица са осъдени за извършването на едно престъпление, престъплението се отчита само един път, а всяко лице поотделно - в зависимост от изхода на делото. В случаите, когато в едно наказателно дело е осъдено лице за повече от едно престъпление, се отчита найтежкото наложено наказание по съвкупност. Когато едно лице е осъдено за няколко престъпления, то се отчита към най-тежкото наказуемо деяние, а всяко престъпление поотделно - към съответния вид престъпление.

Възрастта на осъдените лица е посочена в навършени години към момента на извършване на престъплението.

Непълнолетни са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Пълнолетни са лицата на възраст 18 и повече навършени години.

Осъдените непълнолетни лица се включват в общия брой на осъдените лица.

Съгласно чл. 31, ал. 1 и 2 от НК **наказателноотговорно** е пълнолетно лице, навършило 18-годишна възраст, което в състояние на вменяемост извърши престъпление. **Непълнолетно лице** - навършило 14 години, но ненавършило 18 години, е **наказателноотговорно**, ако е могло да разбира свойството и значението на деянието и да ръководи постъпките си.

Коефициентът на криминална активност е изчислен като отношение на броя на осъдените лица към броя на наказателноотговорното (на 14 и повече навършени години) средногодишно население за съответната година на 100 000 души. Оценката за населението към 31.12.2022 г. отразява промените в броя и структурите на населението, регистрирани при Преброяване 2021. В тази връзка е налице прекъсване в динамичния ред за всички коефициенти за 2022 година.

Данните за престъпленията, обвиняемите и осъдените лица са получени от изчерпателно изследване чрез статистически формуляри „Карта за обвиняемо лице“ (1-СС), попълвана от органите на досъдебното и съдебното производство и информация от административен източник Единна информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП).

Допълнителна информация относно методологията и данните от изследването „Престъпления, обвиняеми и осъдени лица“ е публикувана на сайта на НСИ (www.nsi.bg), раздел „Правосъдие и престъпност“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=56).